

EL GUST PER
LA LECTURA

CURS
2020-2021

QUADERN DE L'ALUMNE

Generalitat de Catalunya
Departament d'Educació

El gust per la Lectura 2020 – 2021

Tercer i quart d'ESO

Quadern de l'alumne

Servei de Suports i Recursos Lingüístics
Sub-direcció General de Plurilingüisme
Departament d'Educació

Júlia Albiol Segura

Atès el caràcter docent d'aquesta publicació, per a la citació de fragments de textos d'altri i la reproducció de fotografies procedents d'obres publicades (de les quals se cita adequadament la font i el nom de l'autor) ens acollim al dret de citació reconegut a l'article 32.1 del Text refós de la Llei de propietat intel·lectual, aprovat pel Reial decret legislatiu 1/1996, de 12 d'abril, i a l'article 10.2 del Conveni de Berna per a la Protecció de les obres literàries i artístiques, de 9 de setembre de 1886; i, per tant, està exempt de la necessitat d'autorització i abonament dels drets d'autor.

Els continguts d'aquesta publicació estan subjectes a una llicència de [Reconeixement-NoComercial-CompartirIgual 4.0 Internacional de Creative Commons](#). Se'n permet còpia, distribució i comunicació pública sense ús comercial, sempre que se'n citi l'autoria i la distribució de les possibles obres derivades es faci amb una llicència igual a la que regula l'obra original.

La llicència completa es pot consultar a: [Llicència Creative Commons](#)

ÍNDIX

Presentació	4
Abans de la lectura	6
Durant la lectura	17
Després de la lectura	59

PRESENTACIÓ

El tarannà de Maria Aurèlia Capmany, l'autora que esteu a punt de conèixer, és, a més de singular, difícil de descriure. Podem dir que és una persona oberta i és cert. Apassionada, també, i cal afegir-hi un munt excessiu de matisos i d'aspectes: polèmica, arriscada, sincera, generosa, subtil, tossuda, abrandada, però potser també reservada, tímida, insegura, prudent...¹

El 2018, el Govern de la Generalitat de Catalunya va aprovar el centenari del naixement de Maria Aurèlia Capmany com a commemoració oficial de l'any. La comissària de l'Any Maria Aurèlia Capmany, Marta Nadal, va definir-la com "una dona d'idees, una intel·lectual" i, en definitiva "un personatge fascinant inabastable" que moltíssima gent coneix, però pocs l'han llegida profundament². Aquest és el vostre repte: conèixer i llegir Maria Aurèlia Capmany com pocs ho han fet fins ara. L'accepteu?

La novel·la de Capmany que esteu a punt de començar a llegir, *Quim/Quima*, és una obra literària que pot esdevenir apassionant i instructiva per al lector. Tant la personalitat de l'autora com els temes que apareixen en la novel·la (la reivindicació del paper de la dona en la societat, els canvis de gènere del protagonista i els sentiments que aquests li produeixen, les diferències i les injustícies socials, etc.), situats en diferents períodes de la història catalana (des de l'any 1000 fins al segle XX), poden captivar-vos de ben segur. Durant la lectura podreu anar descobrint, entre moltes altres coses, el paper de la dona en la societat en diferents períodes de la història de Catalunya, el paral·lisme de l'obra amb l'*Orlando* de Virginia Woolf, diferents referències històriques i socials de la història catalana i la construcció psicològica dels personatges de l'obra i, principalment, del protagonista.

Les diferents tasques d'aquest quadern que anireu elaborant abans, durant i després de la lectura de l'obra de Capmany tenen l'objectiu de convertir-vos en lectors competents, crítics i capaços de gaudir del plaer de la lectura. Les activitats també busquen estimular la vostra creativitat literària, fomentar la millor comprensió de les altres persones, de vosaltres mateixos i del món que us envolta, desenvolupar el propi coneixement i potenciar-lo, així com també per participar en la societat.

Aquest quadern d'activitats que us acompanyarà en aquest camí de reptes i descobertes té tres apartats:

- ✓ **Abans de la lectura:** un primer apartat en què hi trobareu activitats per conèixer alguns trets rellevants de l'autora i del context de l'obra.
- ✓ **Durant la lectura:** un segon apartat d'activitats de comprensió lectora per tal de treballar amb més profunditat l'obra.
- ✓ **Després de la lectura:** un tercer apartat en què podreu posar en comú, recapitular, ampliar coneixements i compartir reflexions al voltant del text literari que haureu llegit.

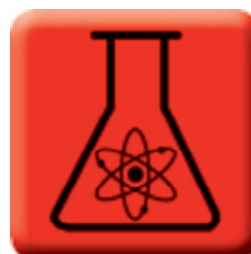
¹ [Comentaris de l'obra de M.A. Capmany, a la web d'escriptors en llengua catalana](#)

² Núvol: La Capmany fascinant i inabastable (enllaç a <http://www.nuvol.com/llibres/la-capmany-fascinanti-inabastable-51252>)

Les activitats que fareu seran o bé individuals, per parelles, en petit grup o amb tot el grup classe. Abans de l'explicació detallada de cada activitat trobareu les següents referències:

- I** Activitat per fer individualment
- P** Activitat per fer per parelles
- PG** Activitat per fer en petit grup
- GC** Activitat per fer amb el grup classe

A més a més, tot i que les activitats que treballareu són literàries i per tant, estan dins de l'àmbit lingüístic, també en fareu algunes emmarcades dins d'altres àrees. Quan en una activitat s'hagin de treballar àmbits no lingüístics, trobareu aquests símbols: el primer, per a l'àmbit artístic (Educació Visual i Plàstica); el segon, per a l'àmbit social (Ciències socials: Geografia i Història); el tercer, per a l'àmbit científicotecnològic (Biologia i Geologia); el quart, per a l'àmbit de cultura i valors (Cultura i Valors ètics); i el cinquè, per a l'àmbit matemàtic (Matemàtiques).

ABANS DE LA LECTURA

Abans de submergir-vos de ple en la lectura atenta, cal que feu una mena de “bateig de submarinisme” en aspectes relacionats amb l’obra que teniu entre les mans. És per això que les activitats que us proposem en aquest apartat tenen a veure amb el pensament i el tarannà de l’autora i el context, l’estructura interna i els aspectes formals de l’obra. Aquests elements us serviran de trampolí i, per què no, de bastida, per tal de fer una lectura, comprensió i interpretació profitoses.

ACTIVITAT 1

- P** Observeu la portada (títol i il·lustració); per quin motiu creieu que aquesta obra es titula *Quim/Quima*? Pel que fa a la imatge, quins elements destacaríeu del personatge que hi apareix?

GC Poseu en comú les vostres respostes al voltant de la portada de l'obra. Heu coincidit?

ACTIVITAT 2

GC Coneixeu l'autora de la novel·la? Què en sabeu? Quina personalitat creieu que tenia? Poseu en comú aquestes qüestions.

P Llegiu les preguntes que teniu a continuació. Tot seguit visualitzeu els primers quatre minuts d'aquest [vídeo](#) sobre l'autora del llibre que teniu entre les mans, Maria Aurèlia Capmany. Després de veure les imatges, responeu les preguntes.

■ En el primer minuts de vídeo se'ns descriu la personalitat de l'autora. Com era, Maria Aurèlia Capmany?

■ Per què es diu que era una activista cultural?

■ Per què va ser un model per a altres dones joves de la seva generació?

■ Quan i on neix l'autora?

■ Quins són els seus dos primers referents vitals?

GC Poseu en comú amb els vostres companys les vostres respostes de l'activitat 2. Heu coincidit?

P Després de la posada en comú i de conèixer una mica més el tarannà de Capmany, penseu tres preguntes que li faríeu a l'autora si fóssiu els entrevistadors d'un programa sobre literatura juvenil.

Abans de començar, però, podeu consultar aquest [enllaç](#) per conèixer millor l'estructura de l'entrevista. A continuació podeu consultar aquest altre [enllaç](#) d'una entrevista a l'autora de literatura juvenil Gemma Pasqual per agafar idees a l'hora de fer la vostra. Fixeu-vos en el to de l'entrevistadora, el tipus de preguntes, si són preguntes curtes, concretes, obertes, etc.

1.

2.

3.

Cada parella llegirà les seves tres preguntes en veu alta i entre tots haureu d'escollir la millor de les tres. Després, cada membre de la parella assumirà un rol diferent: un es transformarà en entrevistador i farà la pregunta triada a l'altre, que farà el paper de l'autora. Aquest alumne, prèviament haurà de posar-se a la pell de l'autora amb l'ajuda de la informació que heu obtingut fins ara de la manera de fer i de pensar de Capmany.

ACTIVITAT 3

Llegeix el text de la contraportada. Com pots comprovar, s'hi esmenten diversos moments o períodes històrics. A banda d'aquests elements cronològics, durant la lectura trobaràs molts d'altres referents temporals. Per començar, però, situa i ordena en aquest eix cronològic els esdeveniments esmentats a la contraportada.

ACTIVITAT 4

P

PG

La sinopsi de la contraportada cita com a referent literari femení de Capmany i, especialment de l'obra *Quim/Quima*, Virginia Woolf i la seva novel·la, *Orlando*. Completeu aquestes taules amb la informació més rellevant del següent [enllaç](#).

VIRGINIA WOLF	ORLANDO

P

PG

En el resum de la contraportada es diu que aquesta “novel·la és un joc de miralls fascinant amb el seu *Orlando*”. A què creieu que es refereix?

GC

Poseu en comú, amb l'ajuda del professor, les vostres respostes.

ACTIVITAT 5

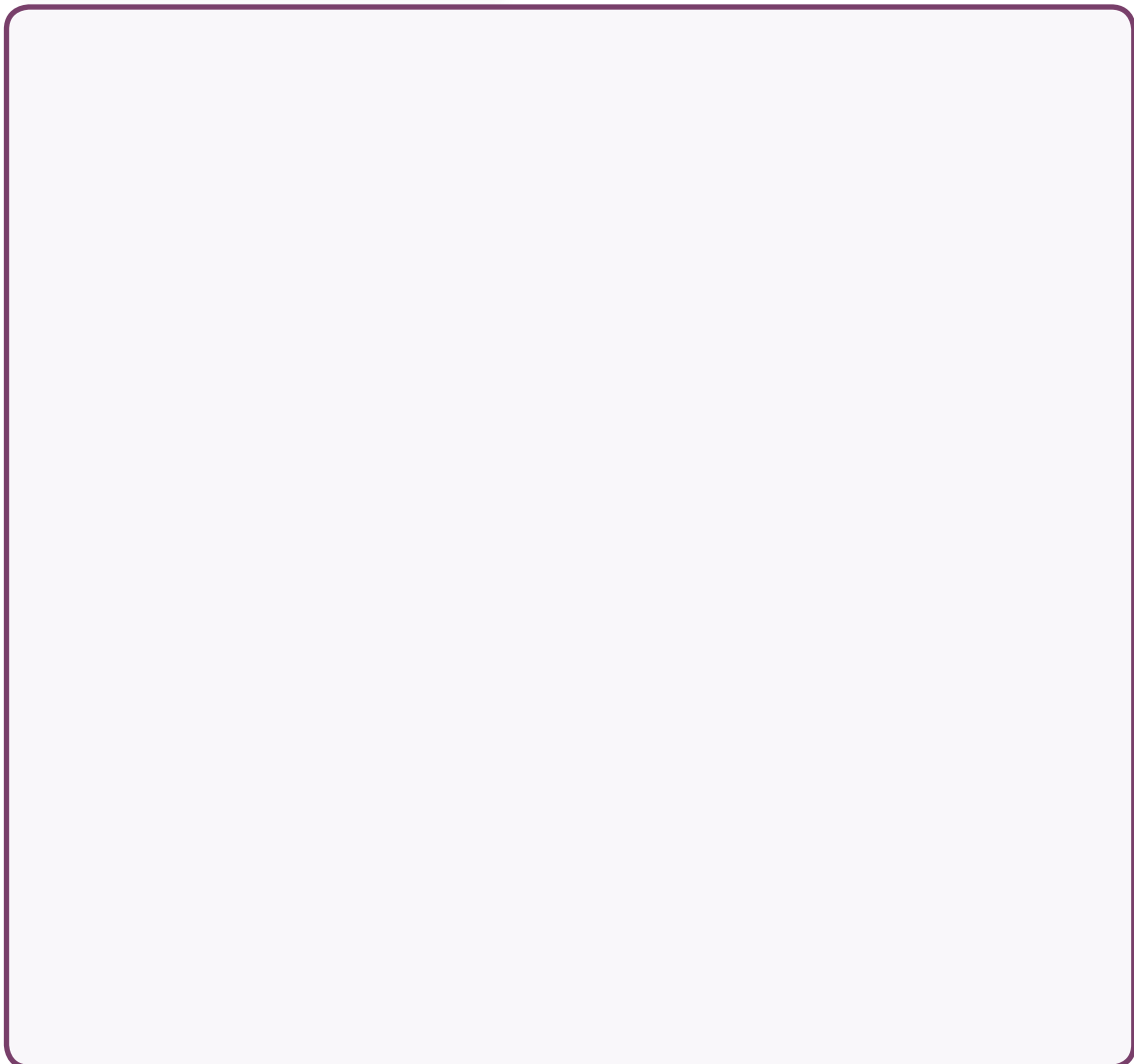
GC Sabeu què son els rols de gènere? Feu una posada en comú al voltant d'aquest concepte. Podeu buscar informació en aquest [enllaç](#). Comenteu algun exemple i si creieu que estan encara presents en la nostra societat i en quins àmbits.

P
PG Al resum que heu llegit a la contraportada s'hi mencionen "els rols de gènere tradicionals". Tenint en compte el context temporal i social del moment en què l'autora va escriure i publicar el llibre, esmenteu i descriuiu quins són aquests rols.

ACTIVITAT 6

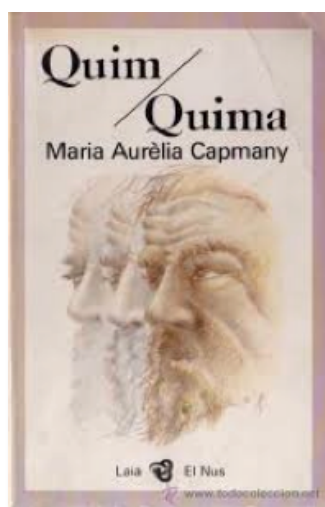
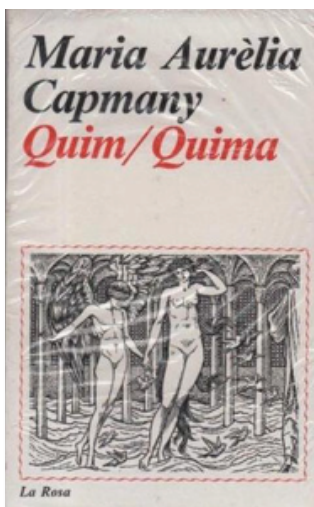
L'obra que esteu a punt de llegir és una novel·la, és a dir, que pertany a la tipologia textual d'un text narratiu. Recordeu quines característiques i estructura té aquest tipus de text? Podeu consultar aquest [enllaç](#) per refrescar la memòria. Poseu en comú aquestes qüestions, feu un mapa conceptual a la pissarra entre tots i copieu-lo a continuació.

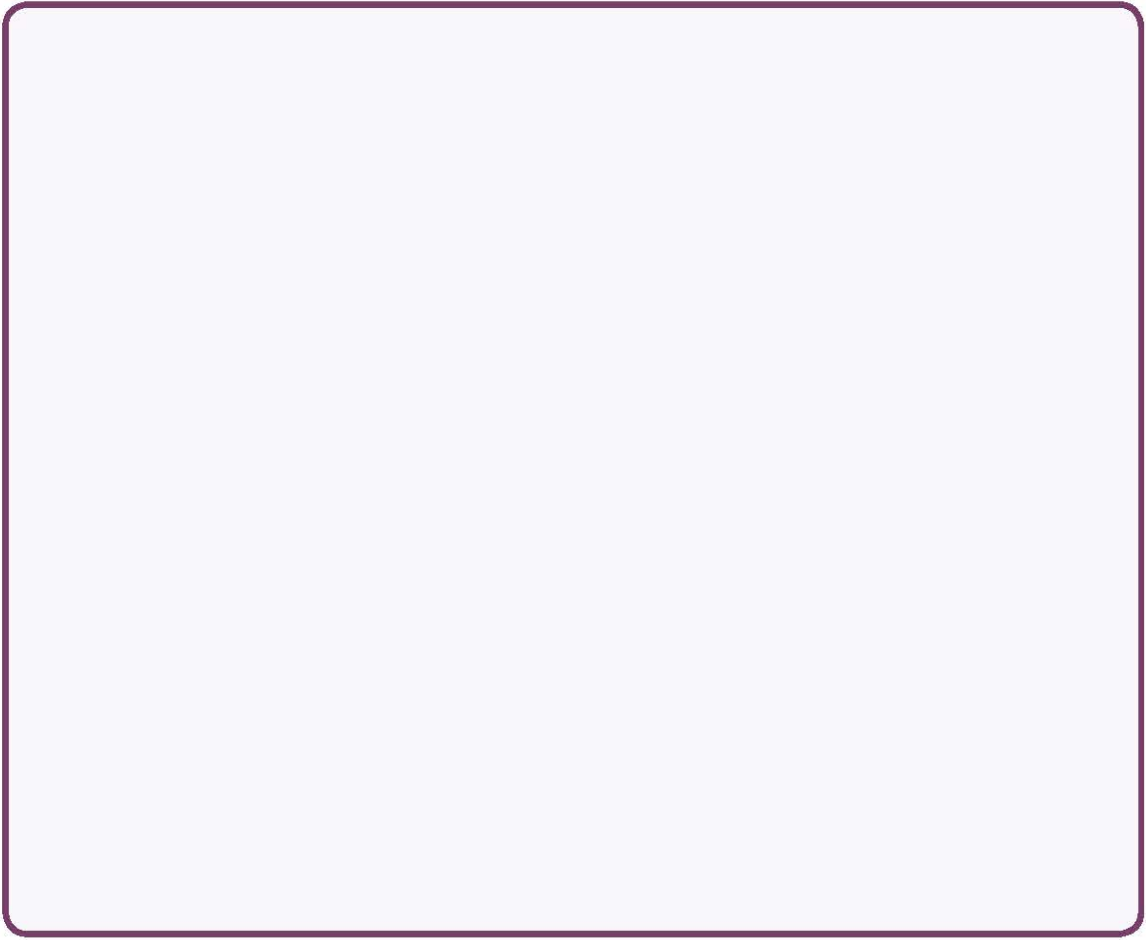

ACTIVITAT 7

- P** Feu una petita comparació d'algunes de les portades de les diferents reedicions de l'obra *QUIM/QUIMA*. Per fer la comparació, us podeu fixar en diferents elements com ara el títol, la tipografia, les il·lustracions, l'estil del disseny, etc.

ACTIVITAT 8

A partir de les activitats que heu fet fins ara al voltant del llibre i després de llegir el resum de la contraportada, respon aquestes preguntes.

■ Què esperes de l'obra que tot just estàs a punt de començar a llegir?

■ Creus que t'agradarà? Per què?

■ Quin tipus d'activitats t'agradaria fer mentre llegeixes l'obra?

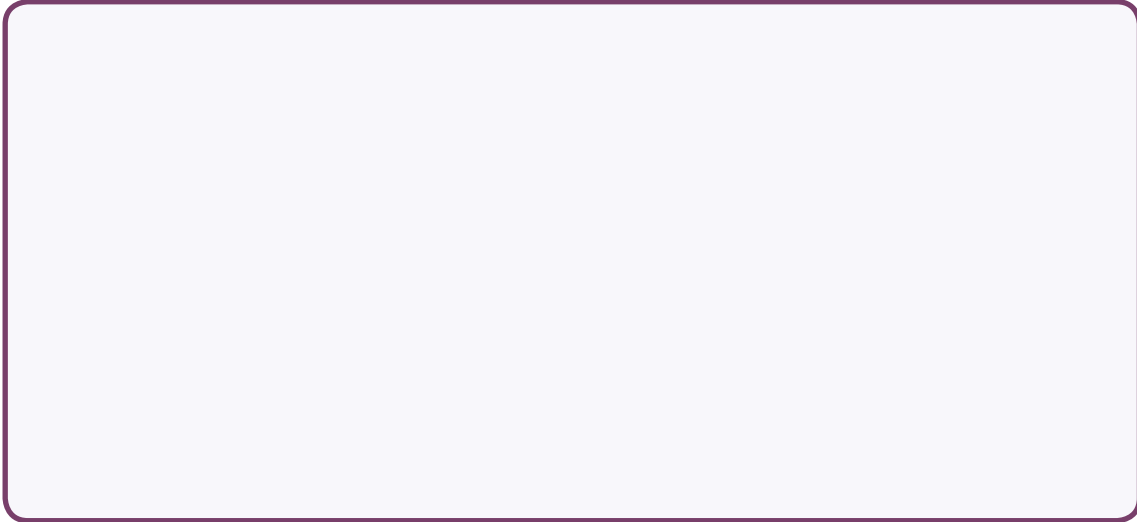
■ Quin tipus d'activitats t'agradaria fer un cop acabada la lectura de l'obra?

A continuació poseu en comú amb la resta de la classe les vostres respostes.

ACTIVITAT 9

- I** A la contraportada es citen unes paraules de Maria Aurèlia Capmany en les quals reprèn els consells que li va donar Virginia Woolf en la seva trobada abans d'escriure *QUIM/QUIMA*. Llegeix aquest fragment i extreu-ne les idees essencials. Redacta'n una reflexió personal.
- P**

- GC** Poseu en comú les vostres reflexions.
- P** Feu una lectura en veu alta interpretativa dels consells de Virginia Woolf. Per fer una bona lectura en veu alta, cal que treballeu abans aspectes verbals i no verbals.

SABEU COM ES FA UNA BONA LECTURA EN VEU ALTA DAVANT D'UN PÚBLIC?

Heu de tenir en compte aspectes **com el ritme, l'entonació, la postura, la pronunciació, el to i alguns altres elements**. Per aprendre a fer una bona lectura en veu alta, podeu visualitzar i agafar idees d'aquest [vídeo-taller](#).

DURANT LA LECTURA

Acabeu de fer un tastet deliciós del món de Maria Aurèlia Capmany i de l'obra *Quim/Quima*. Ara, doncs, esteu a punt per entrar a la cuina, arremangar-vos i posar-vos a cuinar la vostra lectura interpretativa i reflexiva. En aquest apartat teniu una mena de recepta, pas per pas, que us acompanyarà i us anirà ajudant a elaborar una lectura ben suculenta. És necessari que, abans de començar la lectura i les activitats corresponents, enumereu cada capítol del llibre.

ACTIVITAT 10

A l'inici de l'obra, hi trobem una carta dedicatòria de l'autora, Maria Aurèlia Capmany a Virginia Woolf. Algunes novel·les s'inicien amb un pròleg, un discurs introductiu que acostuma a ressenyar-ne els mèrits, el valor, o també a situar-la enmig d'un context i d'unes circumstàncies determinades. En aquest, cas, Capmany tria la fórmula de la carta dedicatòria al seu referent literari i dona pas i justifica la ficció, és dir, la reescriptura d'*Orlando* de Virginia Woolf.

Llegiu atentament la carta dedicatòria i fixeu-vos en els aspectes formals d'aquesta.

Quins elements essencials de l'estructura d'una carta formal faltarien a la que li dedica Capmany a Woolf? Consulteu aquesta [pàgina web](#) per veure quines característiques té. I en aquest altre [enllaç](#) hi trobareu exemples de carta formal.

ACTIVITAT 11

I

En aquesta carta l'autora manifesta la seva admiració cap a Woolf. Anota algun fragment en què s'hi plasmi el reconeixement cap al seu referent literari. Recorda que ja a la contraportada es deixava entreveure l'admiració de Capmany per l'autora anglesa.

P

ACTIVITAT 12

P

En la carta dedicatòria, Capmany es compara constantment amb Woolf. Ompliu aquesta taula comparativa de les dues autores a partir de la informació de la carta.

MARIA AURÈLIA CAPMANY	VIRGINIA WOLF

ACTIVITAT 13

- I** Fixa't bé en l'última frase de la carta que li escriu Capmany a Woolf al voltant de l'obra.

“...les aventures d'un xicot-xicota que trobava el món bell i mal fet i que per tant es creia amb el deure de seguir vivint per tal d'endregar-lo una mica.”

Reflexiona sobre aquesta idea de l'autora. Què creus que vol dir? Que n'opines? T'hi sents identificat? Què en penses de l'objectiu vital del protagonista de l'obra de Capmany?

- GC** Poseu en comú les vostres reflexions.

CAPÍTOL 1

ACTIVITAT 14

I A l'inici d'aquest capítol, l'autora ens situa a la Barcelona de l'any 1000 i la descriu com un món terrorífic. Per què creus que ho diu? Explica-ho amb les paraules de Capmany.

GC Creieu que aquesta percepció de viure en un món terrorífic és vigent actualment?

ACTIVITAT 15

- I Explica el procés des que el sarraí assalta en Quim en un camí mentre transporta els sacs de blat per a l'ardiaca Llobet fins que es fan amics.

ACTIVITAT 16

- I En Quim explica què és per ell tenir un amic després d'establir una relació d'amistat amb l'Ot:

“Per primer cop Quim va tenir un amic. [...] Va descobrir llavors que el seu amic era el seu semblant o, si voleu, que el seu semblant era el seu amic. La lleialtat i el poder feien camí d'anada i tornada, de Quim a Ot, d'Ot a Quim, com el cordó de la cintura fa un camí d'anada i tornada quan es ferma en un llaç sobre el nus.” (pàg.34)

Després de llegir el concepte que té en Quim de l'amistat, explica què és per a tu. Comparteix el concepte del protagonista? En quin sentit?

A large, empty rectangular box with a thin purple border, intended for the student to write their response to the question above.

Poseu en comú el concepte d'amistat que teniu cadascú amb els vostres companys.

CAPÍTOL 2

ACTIVITAT 17

- 1 Abans d'arribar a la batalla de Còrdova, l'Ot i en Quim es troben enmig de la batalla d'Acbatalbacar. Es descriu detalladament com s'organitzen per a l'atac. Explica-ho per escrit i acompanya-ho amb un dibuix.

GC Què hi trobeu de rellevant en aquesta distribució per a l'atac? Què us sembla?

ACTIVITAT 18

I Després de la batalla d'Acabatalbacar, en Quim es troba amb el que ell anomena una "dona-noia". Quina visió tenia en Quim de les dones abans de trobar-la? Quina visió té de la "dona-noia"?

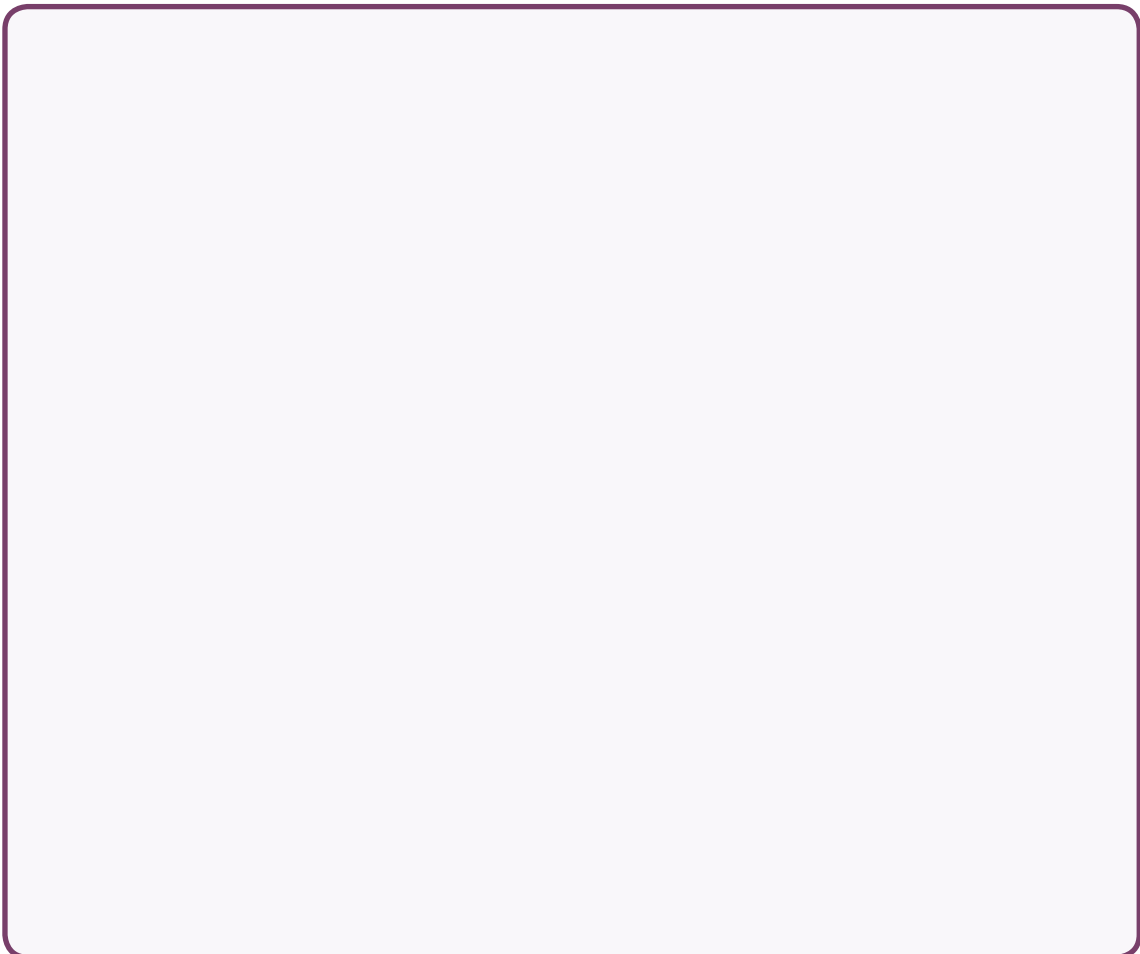
GC Què opineu de la visió que tenia en Quim del paper de la dona en la societat? Hi esteu d'acord? Per què? Creieu que ha canviat el rol de la dona en l'actualitat?

ACTIVITAT 19

I Després de la desaparició de Tahara, en Quim està molt trist i desesperat, fins i tot diu que Tahara és insubstituïble i que donaria tot l'or del món perquè tornés. Un cop en Quim torna a ca l'ardiaca a Barcelona, escriu uns versos dedicats a la seva enamorada:

“Dolça amiga meva, on ets que no et veig?
Amiga meva, dolça, no hi ets si et cobeig.
Dolça amiga meva, els teus pits són flors,
Amiga meva dolça, i l'absència plors.
Dolça amiga meva, vius pel meu dany;
Amiga meva dolça, viuràs tot l'any.
Dolça amiga meva, tingués el teu pit,
Amiga meva dolça, de dia i de nit.”

Explica amb les teves paraules què et transmeten aquests versos de Quim dedicats a Tahara.

- 1 Busca i copia un poema que et transmeti el mateix sentiment que els versos de Quim. Pots consultar aquest [enllaç](#) per buscar el poema que trobis adequat.

CAPÍTOL 3

ACTIVITAT 20

- P** El rei Jaume va assentar el regne de Mallorca i en va fer el repartiment. A en Quim li va tocar l'alqueria de Mahomet Abenjafia, que era de 8 jovades. Les jovades eren un tipus d'unitat de mesura agrària.

Rellegiu el fragment en què apareixen les mesures i expliqueu les seves equivalències.

ACTIVITAT 21

- P** Al llarg d'aquest capítol, es fan palesos els canvis físics i emocionals que pateix en Quim. Explica'ls.

Blank area for writing the response.

- GC** Poseu en comú amb els companys les vostres respostes.

- I Ara que coneixes els canvis emocionals que pateix en Quim en aquest capítol, et sents identificat amb ell en algun d'aquests canvis? En quins? Plasma-ho per escrit o amb un dibuix, una fotografia, el fragment d'una cançó, d'un poema...

ACTIVITAT 22

En aquest capítol en Quim es troba amb el rei Jaume I i la seva esposa Elionor. Què tenen en comú i què els diferencia?

SIMILITUDS	DIFERÈNCIES

En aquest capítol, el narrador ens descriu amb una sèrie d'adjectius les qualitats del rei Jaume I tot just abans d'iniciar-se en la conquesta de Mallorca amb en Quim d'acompanyant. Quins són aquests adjectius amb què es descriu el rei?

I Quina visió té en Quim del rei Jaume I?

CAPÍTOL 4

ACTIVITAT 23

P

PG

Després del naufragi i de la mort per ofegament de la Margarida, l'esposa de Quim, aquest va a parar a l'illa de Formentera. El narrador explica amb detall com s'alimenta i com viu el protagonista aquests 75 anys que està al marge del món. Poseu en comú i feu anotacions d'aquesta explicació.

I

Ara que saps com vivia el protagonista de l'obra, posa't en el seu lloc i explica com t'agradaria haver viscut a tu en la seva situació: 75 anys en una illa sense ningú. Acompanya la teva explicació d'una il·lustració o d'un fotografia.

- I En Quim passa 75 anys sol a l'illa de Formentera, però també se'ns explica que en passa un més en "estranya companyia". Qui és aquest misteriós personatge que l'acompanya durant aquest període? Com se'ns descriu? Com es diu? Et sona el nom? A què es dedica?

ACTIVITAT 24

- I En aquest capítol en Ramon Llull li explica quin concepte té de la veritat a en Quim. Explica'l amb les teves paraules. A més, n'hauràs de fer una definició pròpia.

Poseu en comú les vostres definicions al voltant del concepte de veritat. Heu coincidit?

ACTIVITAT 25

Llegeix atentament aquest requadre sobre la veu dels personatges.

LA VEU DELS PERSONATGES

L'**estil directe** és un procediment propi dels gèneres narratius pel qual la veu d'un personatge apareix reproduïda directament en el text sense la mediació d'un narrador. És el mode d'enunciació que implica directament emissor i receptor on els protagonistes dialoguen directament entre si: és la forma típica dels **diàlegs** o dels **monòlegs**.

L'**estil indirecte** és un altre procediment pel qual la veu d'un personatge apareix en el text reproduïda per la mediació d'un narrador que l'explica. És el mode de l'enunciat del discurs relatat. També s'anomena **discurs narrat**.

A continuació busca en aquest capítol un fragment de text d'estil directe, copia'l a la taula i transforma'l a estil indirecte. Especifica de quina pàgina has tret el fragment.

ESTIL DIRECTE (Pàgina ___)	ESTIL INDIRECTE

ACTIVITAT 26

Al final d'aquest capítol s'explica que el rei Pere li fa l'encàrrec al Quim de fer de missatger i de mediador amb el líder d'uns revoltats contra els excessius impostos. En Quim, que es considera generós i bo, fa un tracte amb en Berenguer Oller, cap dels menestrals, i li dona la seva paraula de cavaller. Finalment, però, el rei Pere els traeix, tant al Quim com a la persona amb qui havia fet tractes. En Quim arriba a la conclusió que el món està mal fet i plora.

Poseu en comú la vostra opinió al voltant del desenllaç d'aquest capítol, de la reacció que té en Quim, de l'actitud del rei Pere, etc. Què hauríeu fet si us haguéssiu trobat en la situació del rei Pere? I en la d'en Quim? Trieu un portaveu del grup que haurà d'explicar la vostra opinió al voltant d'aquestes qüestions davant dels altres companys. Podeu utilitzar aquest requadre per fer anotacions.

CAPÍTOL 5

ACTIVITAT 27

- I En aquest capítol, s'esmenten diferents tipus de monedes que s'utilitzaven en l'època en què es troba el personatge. Quines són? Quina era la moneda que circulava més? I les que menys?

ACTIVITAT 28

- PG El protagonista en aquest capítol passa per primera vegada a ser una dona perquè les circumstàncies afavoreixen aquest canvi de rol i entra dins d'una nova classe social: la treballadora. Explica amb exemples del text què sent Quima amb el tractament dels homes cap a ella.

Penseu que aquests comportaments són vigents, en l'actualitat? En quins àmbits? En l'àmbit quotidià? En l'àmbit professional? En l'àmbit dels mitjans de comunicació?

Acabeu d'observar el primer canvi de gènere del protagonista. El personatge té la capacitat de sentir en primera persona les diferències que hi ha pel motiu de ser home o dona. És molt interessant veure en la novel·la de quina manera es va sentint aquest personatge i els pensaments interiors que té.³

A partir d'ara, haureu d'anotar en el vostre quadern de notes els canvis que es produeixen, les sensacions i els sentiments que li provoquen i els avantatges i inconvenients que li generen aquests canvis de gènere al nostre protagonista durant els propers capítols. A més a més, haureu de fixar-vos en les activitats marcades amb aquest símbol (*) perquè us ajudaran a elaborar l'activitat 52 de l'apartat "Després de la lectura".

Llegiu aquests fragments del capítol.

"La primera cosa per la qual va notar Quim que ja no era un home sinó una dona, és a dir, que ja era Quima, és que va perdre del tot aquella impressió important". (pàg.113)

"Ser dona l'havia reconciliat amb l'existència, i li havia donat sobretot, una mena de capacitat d'acceptar qualsevol cosa per absurda que fos". (pàg.114)

A partir de la lectura d'aquestes paraules i del que heu llegit fins ara, quin tipus de narrador creieu que està explicant la història? Fixeu-vos que és un narrador extern que escriu en tercera persona i que no participa dels fets que succeeixen. Hi ha dos tipus de narrador extern: omniscient, en què el narrador ho sap tot dels personatges (què pensen, què senten, etc.) i objectiu, en què el narrador només explica el que veu i actua com una càmera de vídeo.

Així doncs, ens trobem davant d'un narrador extern omniscient o objectiu? Justifiqueu la vostra resposta.

3 Font, M. (2016). Maria Aurèlia Capmany, literatura i feminisme. Dins M. Corretger, *Maria Aurèlia Capmany, pendent de redescobrir*, (pp.38-40). Tarragona: Publicacions de la URV

CAPÍTOL 6

ACTIVITAT 29

- P** Expliqueu quins són els diferents estaments socials del període històric en què se situa aquest capítol i quines tasques duen a terme.
- P** Quines greus diferències socials es plasmen a la cançó que apareix en el capítol (La terra canta la *Cançó del miserable*)?
- GC** Creieu que aquestes diferències socials tan greus es podrien equiparar a les que hi ha actualment? Poseu en comú què en penseu.

ACTIVITAT 30

Per quin motiu no acaba bé la història d'amor entre Quima i Pere Joan?

- P** Inventeu-vos un petit diàleg situat en el moment en què s'enfronten a mort en Pere Joan d'Oliva i Joan Delscamps. Sigueu originals, sobretot en el lèxic. Podeu incloure-hi, per exemple, [frases fetes](#)..

CAPÍTOL 7

ACTIVITAT 31

- GC** Sabeu què és una paraula tabú? I un eufemisme? En coneixeu algun? Si voleu, podeu consultar aquest [enllaç](#) en què s'hi expliquen els dos conceptes. En aquest capítol s'explica que està de moda parlar amb eufemismes. Quins es citen?

A continuació, feu un llistat d'almenys cinc eufemismes que digueu en el vostre dia a dia. Poseu-los en comú amb els vostres companys. Heu coincidit en alguns?

ACTIVITAT 32

- I** Capmany, en aquest capítol, ens narra com en un plaça de la capital barcelonina, la Plaça Nova, es feia un mercat-subhasta d'esclaus. Xima s'hi acosta a donar un cop d'ull per curiositat. Explica en quina situació es troba Xima provocada per un dels seus festejadors, l'ambaixador de Venècia.

PG

Què en sabeu de l'esclavitud? I de la relació de Barcelona amb l'esclavisme? Visualitzeu aquest [vídeo](#) (mireu fins al minut 2.55) i extraieu-ne almenys cinc conclusions que us semblin destacables. Feu les anotacions que necessiteu al requadre de sota. Després les haureu de compartir i posar en comú amb els vostres companys per tal de conèixer l'opinió de tots plegats al voltant d'aquest tema.

CAPÍTOL 8

ACTIVITAT 33

- I En aquest capítol la Xima s'amaga a la rebotiga d'un herbolari "quan a la nit arribava a les golfes de ca l'herbolari i es deixava anar al catre, no gaire còmode, i se submergia en el son i en aquella olor barrejada...". Fes un llistat de totes les plantes remeieres que esmenta la protagonista.

PLANTES REMEIERES

1.

2.

3.

4.

5.

6.

7.

8.

...

Pregunta al teu professor o professora de Biologia o busca en aquest [enllaç](#) quines propietats o trets característics té cadascuna de les herbes remeires i fes-ne un dibuix o enganxa-hi una fotografia.

ACTIVITAT 34

- PG** Durant el viatge amb galera cap a l'Alta Califòrnia, la Xima té por i certs dubtes al voltant de la forma de la Terra. Expliqueu breument a què és degut aquest temor que té Xima. Creieu que és justificat? A més, busqueu informació sobre les diferents especulacions, creences, teories i incerteses pel que fa a la forma del nostre planeta. Quina opinió teniu al respecte? Feu anotacions, si us cal, al requadre següent.

- GC** Trieu un portaveu i poseu en comú amb els vostres companys la informació que heu consultat i les vostres opinions.

ACTIVITAT 35

- I** Quin paper clau tenen els naturalistes francesos en el desenvolupament d'aquest capítol?

CAPÍTOL 9

ACTIVITAT 36

- P** Sovint, en literatura, es fa un ús repetit de diversos personatges model que s'han convertit en arquetips o clixés literaris. Un dels més utilitzats pels escriptors i més coneguts pels lectors és el de *Don Juan*. Consulteu la informació d'aquest [enllaç](#) al voltant d'aquest personatge recurrent en diferents camps de creació artística com la literatura, la música, les arts plàstiques, etc.

En aquest capítol apareix un personatge que es diu Don Joan Tenorio. Les peculiaritats i maneres de fer d'aquest personatge coincideixen amb les que heu llegit a l'enllaç, típiques de la figura literària de *Don Juan*? Justifiqueu-ho amb algun fragment de l'obra.

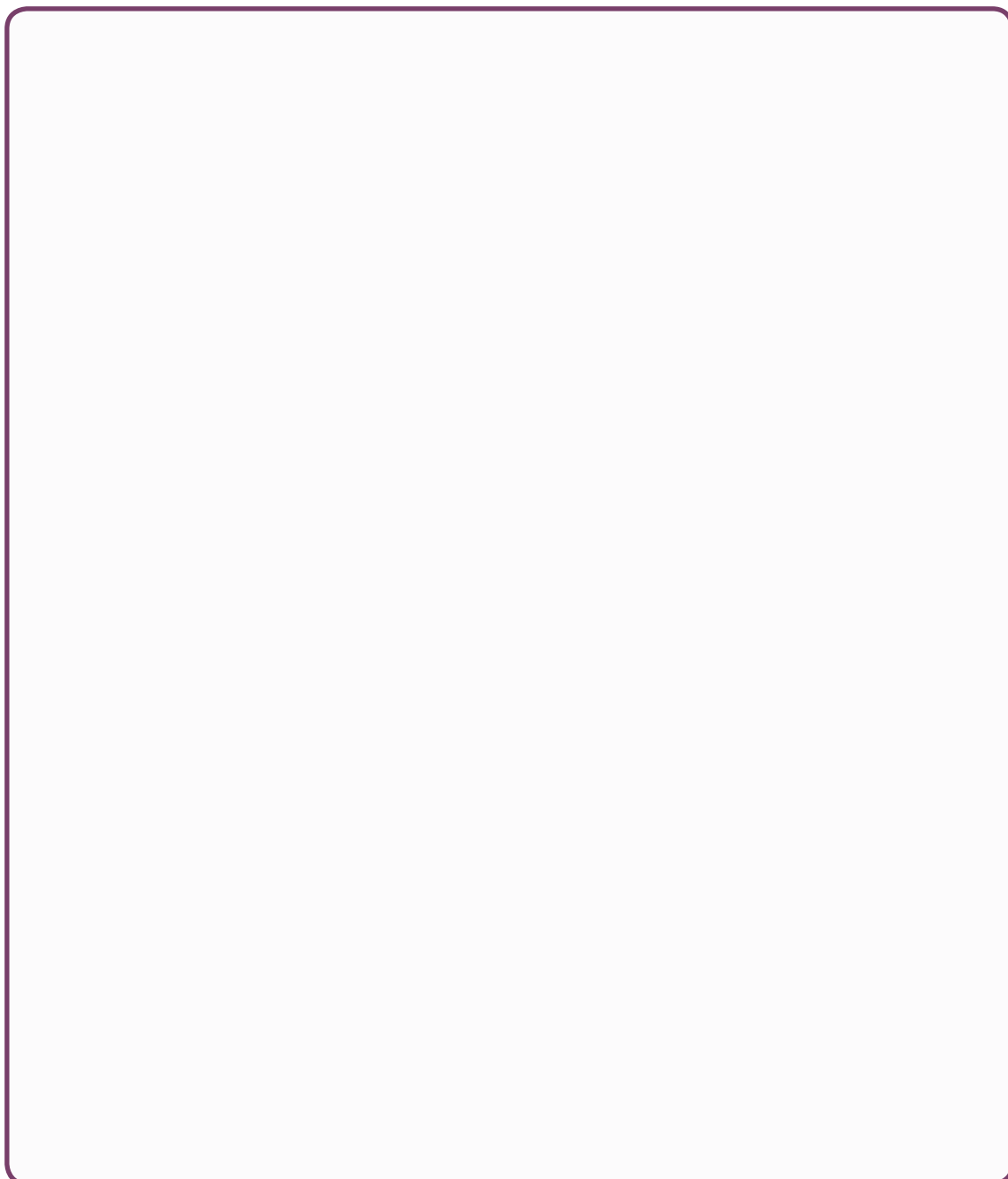
ACTIVITAT 37

- I**
P Durant aquest capítol apareix un moment històric clau per França i per Europa en general: la Revolució francesa. Aquest fet històric va suposar l'enderrocament de l'Antic Règim dominat per la monarquia absoluta i l'esclat de les classes populars. La revolució es va enfortir amb la Declaració dels Drets de l'Home i del Ciutadà com a base d'una

nova Constitució i que va tenir una gran influència en tots els moviments posteriors d'alliberament de l'absolutisme. Aquesta declaració està formada per disset [articles](#).

A continuació, el professor us adjudicarà un d'aquests disset articles i l'haureu de llegir, analitzar i comentar. Podreu fer les anotacions que necessiteu en el requadre següent per preparar-vos l'explicació. Haureu de llegir en veu alta i explicar davant dels vostres companys l'article que us hagi tocat d'analitzar.

GC Poseu en comú amb els companys la vostra opinió al voltant dels articles de la Declaració dels Drets de l'Home i del Ciutadà. Tot i que aquesta declaració es va fer el 1789, creieu que els missatges que s'hi plasmen són vigents?

CAPÍTOL 10

ACTIVITAT 38

* La Quima s'avorria molt i buscava amb què omplir aquell temps seu que passava tan lentament. Una nit, quan la seva família era al Liceu, va decidir anar a la biblioteca de casa d'amagat i posar-se a llegir. No va ser l'única vegada que ho va fer, sinó que aprofitava totes les nits que part de la seva família anava a l'òpera i l'altra dormia per submergir-se en la lectura de llibres variats.

Reflexioneu i poseu en comú què creieu que vol dir Capmany amb les afirmacions següents al voltant de la lectura de llibres que feia Quima d'amagat a la biblioteca:

- “Tots li agradaven perquè tots la feien oblidar qui era ella [...]” (p.221).
- “Cada un d'aquests llibres que hem enumerat i molts més [...] era una porta oberta a tot un món de possibilitats, a tot un món d'influències.” (p. 223)
- “[...] es quedava a la porta, tot el que podia fer era entrar d'estrany, mentre els altres dormien. [...] li conferien un estrany benestar, una dolça sensació d'irresponsabilitat que li permetia evadir-se en el somni, [...] creure que tot era possible [...]” (p.223)

A continuació, si us cal, podeu fer anotacions en aquest requadre.

- GC** Trieu un portaveu i compartiu les vostres reflexions amb el grup classe. A més, cal que feu hipòtesis al voltant d'aquesta pregunta: per què creieu que Quima llegia d'amagat a la biblioteca?

ACTIVITAT 39

- I** * En aquest capítol, Quima, una noieta de 15 anys, viu en una casa pairal de família burgesa benestant amb moltes propietats i un nombrós servei format per criades, criats, cotxer, porter, etc. Tots els homes de la família la sobreprotegeixen i fan que el seu paper com a dona quedi relegat a brodar i resar tancada a casa. Tal i com diu l'autora, "aquells homes, el seu pare, els seus germans, el seu futur marit tenien les claus del món i el deixaven tancat i barrat per a ella." (p.223).

A més a més, li fan posar una cotilla, una mena de faixa de tela reforçada amb barnilles destinada a dibuixar el cos de les dones.

Repassa el fragment en què s'expliciten els sentiments de Quima vers la sobreprotecció que rep de tots els homes del seu voltant. Rellegeix també el fragments d'aquest

capítol en què s'explica com era la cotilla que duia, per què li feien posar, com se la posava, qui l'ajudava, com se sentia quan la duia, etc.

A continuació, imagina que ets una dona i que trobes actualment en la situació de Quima, en què el teu dia a dia consisteix a cosir i a resar tancat/da a casa, sense poder decidir, depenent totalment del que et manen els homes i que, a més a més, et fan dur una cotilla.

Escriu les teves sensacions en un petit text en què plasmis com et sents. Aquest escrit el publiques en un *blog* públic que tens a internet i on expliques aquesta vivència.

CAPÍTOL 11

ACTIVITAT 40

- P** En aquest capítol la Quima vol trencar amb el seu passat i “emprendre-se-les amb el nou món a punta d’espasa” (p.237). Ara Quima és Quim, un militar jove que serveix a la reina Isabel II contra els carlins. Tal i com diu l’autora, Quim accepta de nou entrar en carrera bèl·lica i “després de tants segles d’absència, la plena responsabilitat de ser home”.

El protagonista surt de Catalunya per anar cap a la cort reial i d’allà serà enviat lluny de casa durant uns quants anys a fer una campanya bèl·lica juntament amb el militar Prim. Localitza en aquest mapa els indrets en què es mouen i marca-hi la ruta.

ACTIVITAT 41

P Digueu si aquestes afirmacions són certes o falses. En el cas que siguin incorrectes, corregiu-les a sota amb la versió correcta.

1. En Quim comença la seva carrera bèl·lica com a soldat, passa a tinent i en les campanyes de Mèxic, el general Prim l'ascendeix a capità.

C F

2. En Quim i el president del govern espanyol, el general Narváez, tenen una relació excel·lent.

C F

3. *Teniente bonito* era el sobrenom de Quim a la cort reial de Madrid.

C F

4. En Quim era protegit i recolzat per la reina Isabel II.

C F

5. Míster Woodford, exministre dels EUA a Madrid, duia un rellotge molt valuós en el seu maletí.

C F

CAPÍTOL 12

ACTIVITAT 42

GC Sabeu què és el procés del dol? Poseu en comú els vostres coneixements. També podeu consultar aquest [enllaç](#).

En aquest capítol l'autora descriu com duïen el procés del dol les famílies benestants de Barcelona a principis del segle XX. Explica'l breument.

A part de vestir amb colors foscos per mostrar el seu dol, per quin altre motiu les famílies barcelonines acomodades vestien d'aquesta manera?

Coneixeu altres maneres de dur el procés de dol en altres religions, països, cultures, etc.? Podeu comentar aspectes com la vestimenta, el tipus de celebració, etc.

ACTIVITAT 43

Tal i com diu l'autora, en Quim “encara no sabia ben bé quina era la seva carrera. Havia començat a escriure, però, la veritat, no sabia encara per què escrivia, ni per qui.” El protagonista “va començar escrivint articles al *Diario de Barcelona*, després a *La veu de Catalunya* i va acabar escrivint per a *La Publicitat*”.

PG Busqueu informació al voltant d'aquests diaris pel que fa al seu any d'aparició, format, llengua, ideologia, etc. Encara existeixen?

<i>Diario de Barcelona</i>	
<i>La veu de Catalunya</i>	
<i>La Publicitat</i>	

PG Esmenteu tres diaris que es publiquin actualment en català.

GC En aquest capítol apareix el concepte de censura. Sabeu què és? Poseu en comú els vostres coneixements al voltant d'aquest terme. Podeu consultar aquest [enllaç](#).

En quins àmbit creieu que es duu a terme la censura? A l'actualitat encara existeix? En quins països? Per quins motius creieu que es censura? Què en penseu?

CAPÍTOL 13

ACTIVITAT 44

En aquest capítol, en Quim “llavors va descobrir que el món estava canviant i no precisament a l’impuls de les noves armes, cada dia més poderoses, sinó a l’impuls d’una colla de màquines”. El protagonista esmenta una sèrie de màquines i d’artefactes singulars que han aparegut i que faciliten la vida de la societat en general.

Catalunya va experimentar un important procés d’industrialització durant el segle XIX, centrat sobretot en innovacions tecnològiques en el sector tèxtil. A més a més, aquesta mecanització va fer que apareguessin màquines per millorar i ajudar a la vida quotidiana domèstica.

GC Feu un llistat de totes les màquines i artefactes singulars que esmenta el protagonista.

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- 9.
- 10.

PG El professor us assignarà una màquina esmentada pel protagonista i haureu de buscar informació al voltant d’aquesta eina (quan va aparèixer, qui la va inventar, com s’ho feia la gent abans que aparegués, com funcionava, diferents usos, curiositats, etc.)

Podeu consultar aquest [enllaç](#) però caldrà que feu una recerca més àmplia per internet. També podeu completar-ho amb consultes a familiars. Feu les anotacions que necessiteu a continuació.

Ara que sou uns experts de la màquina que heu treballat, haureu de crear i gravar un anunci de publicitat comercial. El vostre objectiu, com tot anunci, serà el de convèncer el públic perquè us compri el vostre producte i no un altre.

A continuació teniu un [exemple](#) d'anunci de publicitat comercial.

Elements a tenir en compte a l'hora de fer l'anunci:

- Ha de durar no més d'1 minut.
- Ha de tenir un eslògan original, una frase curta que atregui al receptor. Podeu consultar aquest [enllaç](#) que us servirà d'ajuda.
- Heu de parar atenció en aspectes com el so, els personatges, els espais, els plans de rodatge, els títols, el material, el vestuari, el maquillatge...
- Programes d'edició: [InShot](#), [Filmora](#), [iMovie](#)...

ACTIVITAT 45

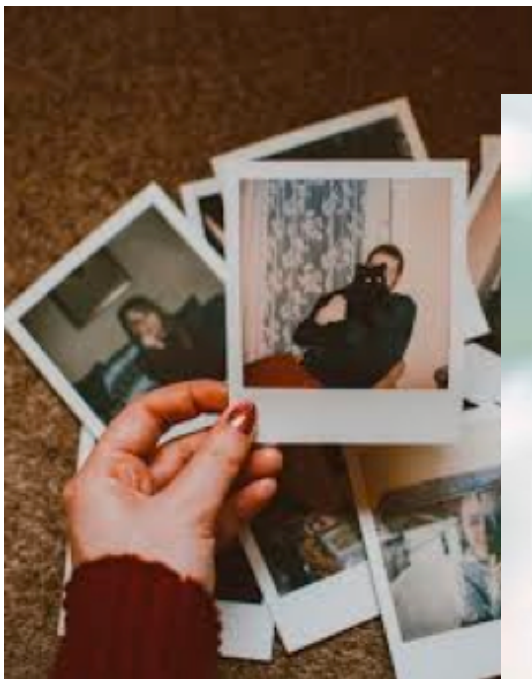

PG

En aquest capítol en Quim comparteix la dèria per la fotografia amb la Doris Leight, la qual té una certa obsessió per plasmar la realitat de la societat a través de la fotografia i de la filmació: captures d'imatges de catàstrofes, accidents, revoltes, etc. qualsevol cosa que reflecteixi fidelment els fets del moment.

A continuació, us convertireu en la Doris Leight i us haureu de posar a la seva pell mitjançant l'ús de la fotografia. Utilitzareu el vostre dispositiu o tauleta mòbil per capturar quatre imatges que us semblin interessants i que mostrin aspectes de la vostra quotidianitat.

Mitjançant alguna aplicació de tractament i edició de la imatge, haureu de donar forma de fotografia instantània (*Polaroid*). Aprofitant l'espai en blanc de la instantània, hi anotareu unes paraules que us suggereixi la imatge.

CAPÍTOL 14

ACTIVITAT 46

- I** Qui és en Ioroslav? Quina relació manté amb en Quim durant aquest capítol?

ACTIVITAT 47

- P** Expliqueu breument una anècdota del viatge que emprenen en Quim i en Ioroslav cap a França, Holanda, etc.

- I** L'autora explica detalladament què s'emporta en Quim quan inicia el viatge amb el seu company Ioroslav.

Rellegeix aquest fragment de les pàgines 287 i 288. T'emportaries els mateixos objectes? Quins t'enduries i quins no? Per què?

Reflexiona primer individualment per després posar-ho en comú. Heu coincidit en alguns? En quins?

CAPÍTOL 15

ACTIVITAT 48

- I En aquest últim capítol, en Quim li explica al seu company de carrera, en Joan Mas, quins temes tracta en la novel·la que està escrivint. Esmenta'ls.

- I
PG
GC Si et fessin l'encàrrec d'escriure una novel·la, de quin tema o temes t'agradaria que tractés? Per què? Posa-ho en comú amb els teus companys de grup i amb el grup classe.

ACTIVITAT 49

- I Recordes el fragment de la carta dedicatòria del principi de l'obra (activitat 12 de l'apartat "Durant la lectura") en què l'autora ja donava pistes sobre la voluntat del protagonista, "que trobava el món bell i mal fet i que per tant, es creia amb el deure de seguir vivint per tal d'endregar-lo una mica"?

Rellegeix l'última frase del llibre en què l'autora afirma que Quim vol "sobretot, endregar l'humor dels homes, perquè la Terra fos més habitable".

Fes una reflexió al voltant d'aquestes qüestions. Realment creus que el protagonista assolix el seu objectiu? Compleix el seu paper d'“endregador del món”? Creus que fa bones obres? Fes un balanç de les accions que *Quim/Quima* fa durant l'obra i el comportament que té al llarg dels 15 capítols. Justifica la teva resposta amb algun exemple concret.

DESPRÉS DE LA LECTURA

Després de llegir una novel·la, és necessari reflexionar de manera global i en conjunt, contrastant els diferents elements que, de manera fragmentada, el lector ha anat trobant al llarg de la lectura. Aquest apartat de la guia conté un seguit d'activitats per reflexionar i, seguint amb el símil de la cuina, acabar de barrejar i coure tots els ingredients de la recepta. A més, inclou, d'una banda, activitats d'aprofundiment de l'obra llegida i treballada i, de l'altra, activitats per compartir la lectura i fer una revisió d'impressions i idees inicials.

ACTIVITAT 50

* En l'activitat 42 del capítol 10 hem comprovat que Quima s'endinsava, d'amagat, en el món dels llibres, fet que era patrimoni exclusiu dels homes i que evidenciava que les dones no tenien accés al món literari i cultural o ho tenien molt i molt difícil. Llegiu aquest [article](#) per ampliar els vostres coneixements al voltant d'aquest fet i esmenteu tres aspectes que us hagin cridat l'atenció. Justifiqueu la vostra resposta.

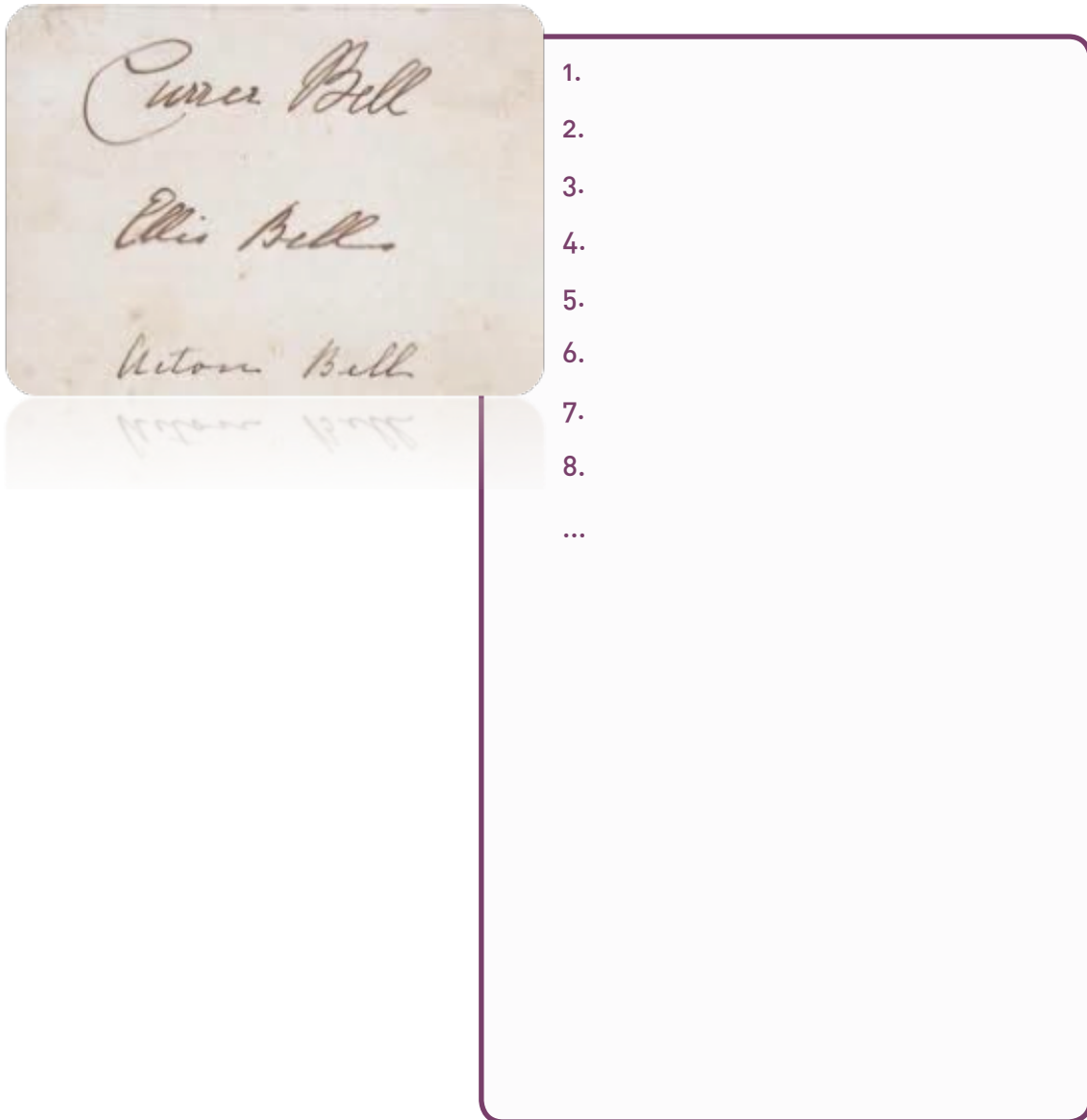
1.

2.

3.

GC Poseu en comú les vostres reflexions.

P
PG Feu un llistat d'escriptors que al llarg de la història de la literatura universal han hagut d'utilitzar un pseudònim (masculí o no) per tal de tenir accés al món literari i cultural. També podeu incloure-hi pintores, escultores, compositores musicals, etc. Per començar, podeu consultar aquest [enllaç](#).

The image shows a rectangular box with a purple border. On the left side of the box, there is a photograph of a piece of aged paper with three names written in cursive script: "Curra Bell", "Ellis Bell", and "Anton Bell". Below the photograph, there is a faint reflection of the same names. To the right of the photograph, there is a vertical list of numbers from 1 to 8, followed by an ellipsis (...).

- 1.
- 2.
- 3.
- 4.
- 5.
- 6.
- 7.
- 8.
- ...

ACTIVITAT 51

- I Un cop llegida i treballada l'obra de Maria Aurèlia Capmany, cal que us transformeu en crítics literaris i que doneu la vostra opinió sobre *Quim/Quima*. Feu una petita ressenya literària del llibre. Podeu consultar aquest [enllaç](#) per tal d'elaborar el vostre comentari crític. Cal que reflexioneu, entre d'altres coses, al voltant de la riquesa de l'obra, del que li dona valor, el que la fa diferent i única respecte d'altres obres, etc.

ACTIVITAT 52

- PG** Amb el recull d'anotacions que heu anat fent durant la lectura al voltant dels canvis de gènere del protagonista i dels sentiments que va experimentant i, tenint en compte les activitats relacionades amb aquest tema (*), haureu d'elaborar una producció artística pròpia que plasmi les emocions de *Quim/Quima* relacionades amb el canvi de gènere.

Entenem per producció artística tota producció que abrasi qualsevol dels camps de la creació: la gravació d'un curtmetratge, un muntatge fotogràfic, la composició d'un poema o d'una narració, la composició (i producció) d'una cançó o d'una peça musical, creació (i interpretació) d'un petit guió d'una escena teatral, una performance, una dansa, un dibuix, un collage, una obra pictòrica, escultòrica, etc. Teniu via lliure per utilitzar tota la vostra imaginació i creativitat!

ACTIVITAT 53

- P** Recordeu el diàleg que us va inventar a l'activitat 34 entre el Pere Joan d'Oliva i en Joan Delscamps? Cal que us el rellegiu i que prepareu una lectura en veu alta interpretativa i dramatitzada. Si us sembla engrescador i adient, us podeu disfressar i ambientar.

És necessari que us poseu a la pell dels dos personatges, us els heu de fer vostres i, per fer-ho, us podeu vestir com ells, adaptar el vostre to de veu, el vostre caminar, etc. Heu de tenir en compte els elements verbals (pronunciació, to i volum de la veu, pauses, etc.) i no verbals (gestos, expressions facials, mirada, etc.) que us faran fer una lectura expressiva òptima.

Abans de fer la lectura en veu alta teatralitzada, cal que us rellegiu les instruccions i els consells al voltant de com fer una bona lectura en veu alta de l'activitat 9.

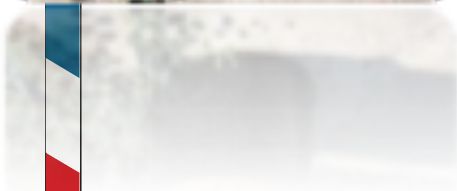
ACTIVITAT 54

- I En funció de la relació més o menys estreta que té el protagonista amb alguns personatges, de la localitat en què es troba, dels canvis de gènere, etc. apareixen diferents noms per referir-s'hi. Quins són aquests noms/sobrenoms? Et passa quelcom semblant, amb el teu nom o amb el d'algú proper? Explica-ho breument.

ACTIVITAT 55

- I Recordes que a l'inici del quadern, a l'activitat 10, vam treballar la carta dedicatòria de Capmany al seu referent literari, Woolf? Després de rellegir la carta dedicatòria i de refrescar la memòria pel que fa a l'estructura i les característiques d'aquesta tipologia textual, et proposem que escriguis una carta a un referent teu, una persona que es mereixi el teu reconeixement, en qui t'agradaria emmirallar-te, etc.

ACTIVITAT 56

Ha arribat l'hora de reprendre les fotografies a l'estil *Polaroid* que va fer per a l'activitat 49 del capítol 13 quan us va posar a la pell de la Doris Leight i us va transformar en fotògrafs de l'actualitat. Haureu d'enganxar-les en un mural compartit amb la resta de companys de classe per, posteriorment, presentar les vostres fotografies de l'exposició fotogràfica.

ACTIVITAT 57

Ara que heu recorregut el camí de la lectura i de la comprensió de l'obra de Capmany, toca recollir tot allò que heu llegit, comprès i que ha despertat el vostre interès i compartir-ho amb els vostres companys. Com ja sabeu, l'obra que tot just acabeu de llegir consta de 15 capítols. El o la docent us assignarà uns capítols per grup que haureu d'analitzar de la següent manera:

1. Haureu de crear un compte de Youtube on haureu de penjar un vídeo per cada capítol que se us hagi assignat. Per crear el compte del vostre grup, podeu visualitzar aquest [vídeo-tutorial](#) i seguir-ne les instruccions. Haureu de donar a conèixer aquest compte al vostre professor per tal que pugui accedir -hi.
2. Cal que en el vídeo inclogueu la següent informació:
 - Títol i número del capítol
 - Fets principals (personatges, indrets, etc.)
 - Gènere del protagonista (Quim/Quima)
 - Fotografies i/o dibuixos
 - Curiositats (opcional)

3. Cal que tingueu en compte i que consulteu les activitats que ja heu realitzat de cada capítol, les quals us ajudaran a reflexionar al voltant dels aspectes més importants.
4. En els vídeos heu de deixar la vostra petjada, heu de donar la vostra opinió i ser originals. És a dir, no us heu de limitar a fer un resum del capítol.
5. Aspectes tècnics:
 - Durada de cada vídeo: 2-3 minuts.
 - Participació de tots els membres del grup (veu i/o imatge)
 - El vídeo es crearà amb imatges fixes (fotografies/ dibuixos) o mòbils (vídeo)? Si són pròpies, utilitzarem el telèfon mòbil o la càmera fotogràfica? Si no són pròpies, on les buscarem?
[Llicències Creative Commons](#)
 - Utilitzarem música o efectes de so? D'on els traurem?
 - Quin programa d'edició digital utilitzarem?

Podeu utilitzar aquest requadre per fer anotacions.

